

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2024

Nr 26

LANDSKAPSFÖRORDNING

om hållande av häst

Utfärdad i Mariehamn den 12 april 2024

Med stöd av 5, 6, 7 och 13 §§ djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland föreskrivs:

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna förordning föreskrivs om djurskydds-krav som ska iakttas vid hållande av hästar. Bestämmelserna om hållande av hästar i denna förordning gäller också hållande av ponnyer, åsnor och andra motsvarande hovdjur.

Bestämmelser om skydd av djur finns dessutom i djurskyddsförordningen (1998:96) och djurtransportförordningen (1998:97).

2 §

Förhållandet till veterinärs ordination

Hästar får hållas och skötas på annat sätt än vad som anges i denna förordning om en veterinär av veterinärmedicinska skäl har ordinerat detta.

3 §

Definitioner

I denna förordning avses med

- avvänjning* den process då sto och föl skiljs åt och di-perioden avslutas,
- djurhållare* en fysisk eller juridisk person som ansvarar för ett djur eller sköter om det permanent eller tillfälligt,
- grovfoder* stråfoder som vanligtvis utgörs av gräs, hö, hösilage, ensilage eller halm,
- gruppbox* en box där flera hästar hålls samtidigt,
- individuellt uppstallning* hästar som hålls en och en, vanligen i spilta eller box,
- ligghall* utrymme med liggläsa för hästar som går i lösdrift,

7) *lösdrift* en djurhållningsplats som består av en hage och en ligghall, där hästen fritt kan röra sig mellan ute- och inneutrymmet,

8) *spilta* en plats där hästen binds upp från huvudet och väggar begränsar dess rörelsefrihet i sidled,

9) *spilta* för utfodring en spilta där hästen endast hålls under utfodring,

10) *stall* en byggnad för hållande av djur,

11) *tillsyn* kontroll av hela hästen och dess miljö och

12) *värmebalans* balansen mellan den värme som hästen producerar och den värme som den avger.

2 kap.

Allmänt om djurhållare och hållande av hästar

4 §

Ansvar för djurens välbefinnande

Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för hästens välbefinnande. Den som håller en häst ska ha tillräcklig kompetens.

5 §

Hantering av hästar

Hästar ska hanteras lugnt och under förhållanden som inte innebär onödig stress och skaderisk för hästarna.

6 §

Social kontakt

Hästarnas behov av social kontakt ska tillgodoses dagligen.

Hästar ska vanligtvis hållas på ett sådant sätt att de kan se, höra, känna lukten av och ha daglig fysisk kontakt med andra hästar. Den sociala kontakten kan vara i hage och/eller under den tid de står uppstallade i box eller spilta.

Kravet på fysisk kontakt gäller inte hästar där möjlighet till fysisk kontakt med andra hästar, även i en box genom ett galler, medför stor risk att hästen skadar sig själv eller andra hästar.

7 §

Sammanlagning av grupper

Vid sammanslagning av djurgrupper eller när nya djur tillförs gruppen ska särskild uppmärksamhet fästas vid eventuella beteendeproblem som kan uppstå till följd av omställningar i de sociala relationerna. Hästar som förhåller sig fientligt till varandra eller som annars kan tänkas skada varandra ska hållas åtskilda.

8 §

Vila

Hästar ska ges möjlighet till tillräcklig vila.

9 §

Värmebalans

Hästar ska hållas på ett sådant sätt att de utan svårighet kan upprätthålla sin värmebalans.

10 §

Uppbindning av hästar i spilta

Hästar får inte hållas uppstallade i spilta mer än sammanlagt 16 timmar per dygn.

Första momentet gäller inte om det

1) är nödvändigt för att skydda hästarna vid onormala väderleksförhållanden,

2) är nödvändigt för att skydda hästarna från skador eller sjukdom vid onormala markförhållanden som inte kunnat förebyggas,

3) är nödvändigt för att skydda hästarna mot allvarliga insektsangrepp eller

4) finns en omedelbar fara för rovdjursangrepp som rimligen inte kan undanröjas på annat sätt.

Hästar som hålls i spilta för uppställning ska bindas med löpande grimskrift som möjliggör för hästarna att ligga på sidan med huvudet vilande mot underlaget.

11 §

Uppbindning på annan plats än i spilta

När hästar binds på annan plats än i spilta ska de hållas under kontinuerlig uppsikt.

12 §

Tillgång till förvaringsutrymme

Vid en anläggning där hästar hålls ska alla hästar samtidigt kunna hållas i stall. Ligghall är en form av stall.

3 kap.

Förvaringsutrymmen och utrustning

13 §

Förvaringsutrymmenas utformning och inredning

Stall ska kunna rengöras och desinficeras. I ytbehandlingen får inte träskyddskemikalier, målarfärg eller andra medel användas på ett sådant sätt att de kan orsaka förgiftning hos hästarna.

14 §

Förvaringsutrymmenas säkerhet

Utrymmen där hästar hålls ska vara säkra för hästen.

Inredning som hästar kan nå, inklusive vägar och boxdörrar, ska vara utformade på ett sådant sätt att hästar inte kan skadas och vid behov försedda med skydd. Inredning som hästar kan nå ska dessutom vara utformad på ett sådant sätt att skaderisken inte ökar om den utsätts för hästsparkar.

Elledningar och elapparater samt andra anordningar som kan skada hästarna ska vid behov skyddas och placeras på ett sådant sätt att de är utom räckhåll för hästarna.

Avstånd mellan vägg och tak respektive vägg och golv ska vara sådant att hästar inte kan fastna.

15 §

Dagsljus och belysning

Stall ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar hästarna obehag och som möjliggör att tillsyn kan utövas utan svårigheter.

Hästar ska ha tillgång till tillräckligt med dagsljus för att kunna upprätthålla en normal dygnsrytm och sina fysiologiska årstidsmässiga variationer.

16 §

Luftkvalitet

Förvaringsutrymmet ska ha en sådan ventilation att luftens fuktighet, dammängd och halt av skadliga gaser inte stiger till en nivå som är skadlig.

Om stallets ventilation i huvudsak är maskinell, ska det även vid eventuella fel i anordningen vara möjligt att ordna en alternativ ventilation som är tillräcklig med tanke på hästarnas hälsa och välbefinnande. I en maskinell ventilationsanordning ska det vid behov finnas ett larmsystem som ger larm vid störningar i ventilationen. Larmsystemet ska testas regelbundet.

17 §

Buller

Buller i stall får inte vara på en sådan nivå och frekvens att det påverkar hästarnas hälsa negativt. I stall får hästar endast tillfälligtvis utsättas för buller överstigande 65 dBA.

18 §

Mellanväggar

Mellan hästarnas boxar eller spiltor ska det finnas en lämpligt hög och ändamålsenlig mellanvägg som hindrar hästarna i bredvidliggande boxar eller spiltor att skada varandra.

19 §

Golv och liggytor

Golvet i stallet får inte vara halt eller sådant att hästarnas hovar kan fastna i det eller skadas på något annat sätt.

Liggytor ska vara torra, rena och ha en god liggkomfort. Liggytor ska också vara jämna och hals säkra. Hästarnas liggområde ska förses med strö. Strömedel ska ha god hygienisk kvalitet.

20 §

Sjukbox

Hästar som normalt inte hålls i egen box ska, vid behov av särskild vård, ha tillgång till box eller annat utrymme där hästen kan hållas lösgående i eget utrymme. Sjukboxen ska vid behov vara uppvärmd.

När hästarna hålls i grupp ska det för varje påbörjad grupp om 10 hästar finnas en sjukbox eller något annat ändamålsenligt utrymme för avskiljande och vård av hästarna.

21 §

Ligghall

Ligghallar ska vara utformade och placerade på ett sådant sätt att samtliga hästar i en grupp samtidigt kan ha tillgång till utrymmet och hästarna inte undviker att använda ligghallen. I ligghallen ska hästarna få skydd mot väder och vind samt en torr och ren ligghall. Måttbestämmelser för ligghall finns i 44 §.

22 §

Utrymme för fölning

Om fölning sker i stall ska fölningsbox finnas. Om fölning sker på annan plats än i en fölningsbox ska stoet ha möjlighet att gå undan från andra hästar. Måttbestämmelser för en fölningsbox finns i 45 §.

23 §

Förvaring av hästar i transportfordon

Hästar får, i samband med aktiviteter som de transporteras till, vid behov förvaras i transportfordonet. Detta gäller endast hästar som inte oroas av denna typ av förvaring och om förhållandena i transportfordonet är goda. Hästar ska vid dessa tillfällen ses till minst en gång per timme.

Vid de tillfällen som avses i första moment får hästar förvaras i transportfordonet nattetid om samtliga villkor för uppställning i box kan tillgodoses. Måttbestämmelser för uppställning i box samt kortvarig vistelse finns i 41 och 42 §§. Hästarna behöver då inte ses till varje timme.

24 §

Förebyggande av insektsangrepp

Hästar ska hållas och skötas på ett sådant sätt att risken för att de ska utsättas för svåra insektsangrepp minimeras.

25 §

Bekämpning av skadedjur

Gnagare och andra skadedjur ska bekämpas i stall.

26 §

Nödsituationer

Hästarna i ett stall ska i nödsituationer snabbt kunna utrymmas från förvaringsutrymmena. När hästar hålls i stall ska brand förebyggas.

27 §

Hästars utrustning

Utrustning som används till en häst ska vara väl anpassad till hästen och användas på ett sådant sätt att den inte kan orsaka hästen lidande, skador eller sjukdom. Utrustningen ska hållas ren och i gott skick.

4 kap.

Tillsyn och skötsel

28 §

Tillsyn

Hästar ska ha tillsyn minst en gång dagligen. Nyfödda, sjuka eller skadade hästar samt hästar som betar sig onormalt ska ses till oftare. Detsamma gäller för ston vid tiden kring fölningen. Om någonting avvikande upptäcks vid inspektionen ska omedelbara åtgärder vidtas för att reda ut och avhjälpa situationen.

29 §

Djurens renlighet

Hästar ska hållas tillfredsställande rena.

30 §

Hovvård

En hästs hovar ska verkas tillräckligt ofta och skos vid behov. Hästar ska vid behov skyddas mot halka genom användning av broddar eller andra tillbehör som förhindrar halka.

31 §

Avvänjning av föl

Föl ska avvänjas på ett sätt som tar hänsyn till deras psykiska och fysiska hälsa. Stoets hälsa bör även beaktas vid avvänjningen.

5 kap.

Utfodring och vattning

32 §

Utfodring

Hästarnas foderstat ska

- 1) vara grovfoderbaserad,
- 2) vara av god hygienisk kvalitet,
- 3) garantera en allsidig och välbalanserad näringstillförsel som vid behov kompletteras med mineraler,
- 4) motsvara hästens energibehov vilket resulterar i ett hälsosamt hull och
- 5) medge tillräcklig sysselsättning för att förebygga stereotypier.

33 §

Vattning

Hästarna i en permanent djurhållningsplats ska hela tiden ha tillgång till vatten.

Kontinuerlig tillgång till vatten i en permanent djurhållningsplats förutsätts dock inte

- 1) för ett djur vars tillgång till vatten måste begränsas av veterinärmedicinska skäl eller
- 2) när exceptionella och svåra väderförhållanden förhindrar att vatten hela tiden finns tillgängligt.

Hästar som inte har fri tillgång till vatten att dricka, ska ges vatten så ofta att de kan tillgodogöra sig nödvändig mängd över dygnet, dock minst två gånger per dygn.

Hästarnas vatten ska ha en god kvalitet.

34 §

Vattentillgång till sjuka, skadade och digivande djur

Sjuka, skadade eller digivande djur ska hela tiden ha tillgång till vatten om inte veterinär ordinerar annat.

35 §

Anordningar för foder och vatten

Foder- och vattenskålar eller motsvarande ska hållas tillfredsställande rena.

Hästar ska ha möjlighet att inta foder och vatten utan onödig risk för stress eller skador.

Flödet i automatiska system ska vara tillräckligt för att inte begränsa hästarnas vattenintag.

Kärl och ställningar som är avsedda för vattning och utfodring av hästar ska placeras så att hästarna kan äta och dricka på ett naturligt sätt.

6 kap.

Utevistelse

36 §

Utevistelse

Hästar ska normalt sett dagligen ges möjlighet att röra sig fritt i sina naturliga gångarter utomhus. Hästar ska normalt sett ges möjlighet att gå på bete under sommarhalvåret om det inte orsakar hästen hälsoproblem.

37 §

Hagars och betens utformning och säkerhet

Hagarna och betena ska vara tillräckligt stora med beaktande av hästarnas ras, storlek, ålder, kön och hur aktiva hästarna är samt antalet hästar.

Terrängen, växtligheten och marken ska vara lämplig för hästar. Hagar och beten ska vara tillräckligt dränerade eller naturligt ha motsvarande egenskaper.

Hagen och betet, samt gångvägarna från stallet till dessa, ska vara trygga för hästarna. Inhägnaden får inte ha alltför trånga eller spetsiga vinklar.

38 §

Stängsel

Hagarnas, betenas och ridbanornas stängsel ska vara trygga för hästarna och av ett material som är lämpligt för hästarna. Hagarna, betena och ridbanorna får inte vara ingärdade med taggtråd. Stängslet ska vara sådant att hästarna lätt upptäcker det.

Stängslen och därtill anslutna konstruktioner ska hållas i gott skick för att undvika skador. Stängslets skick ska kontrolleras regelbundet, och fel ska avhjälpas utan dröjsmål.

Stängslet ska hindra hästarna från att rymma.

39 §

Skydd på beten och i hagar

Det ska vid behov finnas skydd för hästarna mot ogynnsamma väderleksförhållanden i hagen och på betet.

7 kap. Måttbestämmelser för förvaringsutrymmen

40 § Takhöjd

Inomhushöjden i stallet ska vara minst hästens mankhöjd multiplicerad med 1,5. Inomhushöjden ska dock alltid vara minst 2,2 meter. Detta gäller endast takhöjden i boxar, spiltor och ligghallar. Under förutsättning att ventilationen är välfungerande och takhöjden inte orsakar hästarna en säkerhetsrisk får avvikelser från minimihöjden vara högst två procent. Vid beräkning av inomhushöjden beaktas inte bärande konstruktioner, belysningsanordningar, vattenledningar, ventilationsrör eller annan motsvarande utrustning av teknisk natur som normalt behövs i byggnaden. Takhöjden mäts från den nivå som hästen står på till takkonstruktionens eller annan byggnadsdetaljs lägsta nivå.

41 § Minsta förvaringsutrymme för häst i enhästbox

Hästar i box ska ha följande utrymmen:

Individuell uppstallning		
Hästens mankhöjd (m)	Area (m ²)	Kortaste sida (m)
≤ 1,30	5,0	1,90
1,30 - 1,40	6,0	2,10
1,41 - 1,48	7,0	2,20
1,49 - 1,60	8,0	2,35
1,61 - 1,70	9,0	2,50
1,71 - 1,80	10,0	2,70
1,81 - 1,90	11,0	2,80
> 1,91	13,0	3,00

Boxens utformning får inte hindra hästen från att vända sig, lägga sig ned, ligga ner och resa sig naturligt. Tabellen tillämpas inte vid kortvarig och tillfällig förvaring av hästar under tävlings- och utställningsresor eller andra motsvarande resor.

42 § Kortvarig vistelse

Vid inhysning av hästar i permanenta eller tillfälliga stallar under maximalt fem dygn får arean minskas till 85 % av måtten i tabellen i 41 §. Om syftet är att en häst ska stanna på platsen mer än fem dygn ska utrymmeskraven i 41 § vara uppfyllda från första dagen.

43 § Gruppbox

När vuxna hästar hålls i gruppbox ska den tillgängliga arean per häst motsvara arean för enhästbox enligt 41 §. För unghästar 12–24 månader krävs en area på minst 75 % av arean för förväntad vuxenstorlek och för unghästar under 12 månader, en area på minst 50 % av arean för förväntad vuxenstorlek.

44 § Minimimått för ligghall

När hästar hålls i ligghall utan utfodring i ligghallen får den tillgängliga torra liggytan minskas till 80 % av arean i gruppbox enligt 43 §. Om hästarna utfodras lösgående inne i ligghallen ska den torra tillgängliga liggytan motsvara utrymmeskravet för gruppbox.

45 § Fölningsbox

En box för sto med föl upp till sex månader ska ha följande utrymmen:

Fölningsbox och box för uppstallning av sto med föl upp till sex månader		
Stoets mankhöjd (m)	Area (m ²)	Kortaste sida (m)
≤ 1,30	6,5	2,30
1,30 - 1,40	7,5	2,50
1,41 - 1,48	8,5	2,60
1,49 - 1,60	10,0	2,80
1,61 - 1,70	11,0	3,00
1,71 - 1,80	13,0	3,20
1,81 - 1,90	14,0	3,40
> 1,91	16,0	3,70

46 §

Spilta och spilta för utfodring

En spilta och en spilta för utfodring ska ha följande utrymmen:

Hästens mankhöjd (m)	Spilta			Spilta för utfodring	
	längd (m)	bredd (m)	Skiljeväggens höjd exkl. gal-ler (m)	Längd (m)	Bredd (m)
≤ 1,30	2,15	1,40	1,15	2,10	0,55
1,30 - 1,40	2,35	1,50	1,25	2,30	0,60
1,41 - 1,48	2,45	1,60	1,30	2,40	0,65
1,49 - 1,60	2,65	1,75	1,40	2,60	0,70
1,61 - 1,70	2,85	1,85	1,50	2,75	0,75
Över 1,70	1,7 x mankhöjd	1,1 x mankhöjd	0,9 x mankhöjd	1,65 x mankhöjd	0,45 x mankhöjd

8 kap.**Särskilda bestämmelser**

47 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2024, med undantag för måttbestämmelserna enligt 7 kap., vilka i stället träder i kraft den 1 januari 2026.

Tillsynsärenden som har påbörjats innan denna förordning träder i kraft behandlas enligt de bestämmelser som gällde vid tiden för inspektion.

Mariehamn den 12 april 2024

KATRIN SJÖGREN
lantråd

Jesper Josefsson
föredragande minister